

KAJETONAS NAUDŽIUS 1910-1992

Skriaudžių apylinkių meistrai, kurių kanklėmis skambino ansamblio dalyviai ar pavieniai kanklininkai, instrumentus darė nusižiūrėję į Prano Puskunigio kankles. Jo kanklės buvo ir yra laikomos labiausiai atitinkančiomis suvalkietišku kanklių bruožus. Tai vienuolikos–dvylikos stygų instrumentas suapvalintu siauruoju galu ir su šio regiono kanklėms būdingu užrietimu „baronka“ plačiojo galo smailajame kampe, bei šešialapių „žvaigždžių“ ornamentais viršutinėje lentelėje (dekoje). Tačiau korpuso proporcijos, stygų laikymo įtaisai, apdaila, spalvos, netgi stygų storis ir jų išdėstymo tankumas, buvo kiekvieno meistro individualumo požymiai.

Vienas iš didžiausių kanklių kiekį padariusių meistrų, manoma, kad arti pusantro šimto, buvo Kajetonas naudžius. Jis gimė 1910 m. Pinciškių kaime (dabar Kazlų-Rūdodos savivaldybė).

Šeimai apsigyvenus Skriaudžių kaime, ūkininkavo, dirbo staliaus darbus. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje, po karo dalyvavo antisovietinio pasipriešinimo kovose. Buvo nuteistas ir teko net du kartus, iš viso apie dvylika metų, būti lageriuose Komi ATSR.

1958 m., grįžęs į Skriaudžius, šalia įprastinių darbų pradėjo daryti kankles.

Kajetono Naudžiaus dirbdintos kanklės atitinka P. Puskunigio populiarintų instrumentų būdingiausius bruožus. Tačiau reikėtų atkreipti dėmesį, kad šis meistras siaurajame kanklių gale naudojo kur kas masyvesnę stygų laikiklį, instrumentus dažydavo tamsesnėmis, dažniausiai ruda arba tamsaus riešuto, spalvomis. Jo darytas kankles į rankas ėmė vis daugiau Skriaudžių ansamblio kanklininkų, ar pavienių mėgėjų.

Lietuvos liaudies buities muziejaus teatro trupė, vadovaujama Povilo Mataičio, rengė muzikinį vaidinimą „Mano kanklės paaukuotos“. K. Naudžius gavo užsakymą atlikėjus aprūpinti skriaudietiškomis kanklėmis. Šias kankles 1985–1986 metais jis labai noriai bei sparčiai pagamino ir tuo pagrįstai didžiavosi.

K. Naudžius restauravo senąsias P. Puskunigio kankles, kurias dainius buvo pasidaręs sekdamas senąja tradicija – skobti kankles atsitikus didelei nelaimėi. Šios kanklės buvo padarytos 1914 m. prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui. Meistras senosioms kanklėms pakeitė viršutinę „deka“, bei atnaujino apdailą.

K. Naudžius mirė 1992 m. Skriaudžiuose.

Vytautas Alenskas.